شمایل

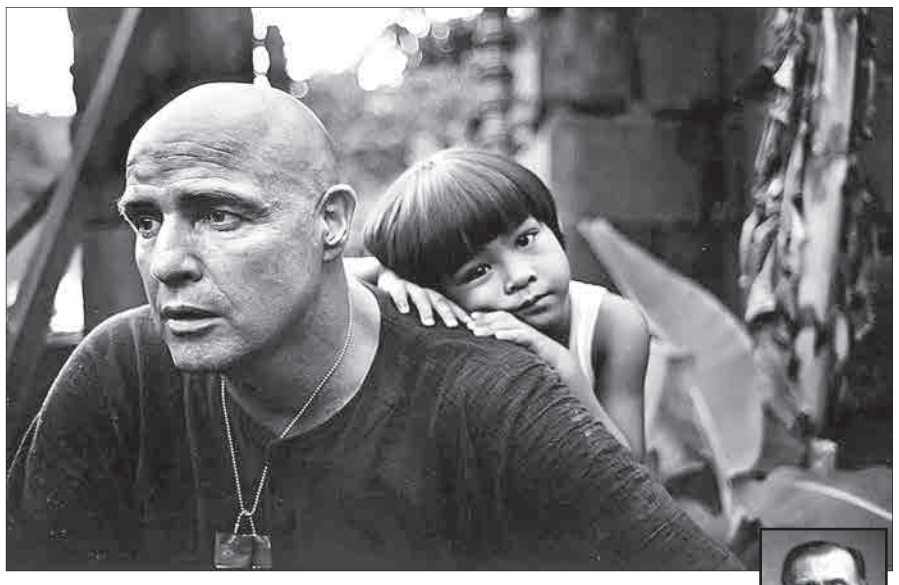

مارلون براندو در فیلم «اینک آخرالزمان»، اثر فرانسیس فورد کاپولا - ۱۹۷۹

نودوشش سال پیش در چنین روزی، برابر سوم آگوست ۱۹۲۴ میلادی، جوزف کنراد، نویسنده شهیر بریتانیایی در لندن درگذشت. نام کنراد بیش از هر چیز با رمان کوتاه «دل تاریکی» پیوند خورده است. رمانی که کنراد سال ۱۸۹۹ در مجله بلک وود منتشر کرد و ۸۰ سال بعد فرانسیس فورد کاپولا آن را تحت عنوان «اینک آخرالزمان» به فیلم سینمایی برگرداند. در این فیلم مارلون براندو نقش سرهنگ والترکورتز را روی پرده نقره‌ای جان بخشیده است. ▣

کوانتوم

«سریع‌ترین‌ها» روی زمین، هوا و دریا

[شهروند] از لحظه اختراع موتور احتراق داخلی، انسان همواره به دنبال ساخت سریع‌ترین، کارآمدترین و کم‌هزینه‌ترین وسایل نقلیه بوده است. با بررسی سریع‌ترین موتورهای جهان در بخش خودرو، موتورسیکلت، قطار، هواپیما و قایق می‌توانیم حاصل نهایی مسیری را که بشر «سرعت‌دوست» از ابتدا تا به اینجا طی کرده است، ببینیم.

۱-سریع‌ترین خودرو جهان: اگر بخواهیم بر اساس رکوردهای جهانی گینس پیش برویم، این رکورد از سال ۲۰۱۳ متعلق به خودرو «بوگاتی ویرون» است، با حداکثر سرعت ۲۶۸ کیلومتر در ساعت! اما یک‌سال بعد از آن، درست در سال ۲۰۱۴ «هنسی ونوم جی‌تی» با حداکثر سرعت ۴۳۵ کیلومتر در ساعت، این عنوان را از آن خودش کرد. در محاسبه سریع‌ترین خودروها، اندازه‌گیری حداکثر سرعت مدنظر قرار دارد. اما به غیر از این دو غول پرسرعت جاده‌ها، رقیب سومی هم وجود دارد که کار را سخت‌تر می‌کند: «کونیگ‌زگ وان» با سرعت بیش از ۴۳۹ کیلومتر در ساعت!

۲-سریع‌ترین موتورسیکلت جهان: تعیین سریع‌ترین موتورسیکلت به مراتب از تعیین سریع‌ترین خودرو سخت‌تر است، چون این روزها قوانین نانوشته بین سازندگان موتورسیکلت بیشتر شده است. یکی از انواع مسائلی که همیشه در سرعت وسایل نقلیه بر سر آن بحث می‌شود، قانونی بودن حدود بیشترین و کمترین سرعت در جاده است. البته در این فهرست تمرکز فقط روی وسایل نقلیه تولیدی است که باید تابع قوانین رانندگی باشد. اما در مورد موتورسیکلت رویکرد کمی فرق می‌کند، چون تعیین سریع‌ترین آن از مرز وسایل غیرتولیدی و مسابقه‌ای عبور می‌کند. «داج توماهاک» سریع‌ترین موتورسیکلت دنیاست، اما سواری نیست، برای عموم تولید نمی‌شود و به اصطلاح جاده‌ای است. حداکثر سرعت باورنکردنی این موتور حدودا ۶۴۵ کیلومتر در ساعت است. اما طبق گزارش بسیاری از سایت‌ها سریع‌ترین موتورسیکلت سواری و تولیدی دنیا موتور «سوزوکی هایابوسا» است که حداکثر سرعت آن به ۳۹۹ کیلومتر در ساعت می‌رسد!

۳-سریع‌ترین قطار جهان: رکورد سریع‌ترین قطار ریلی و چرخ‌دار جهان در تاریخ سوم آوریل ۲۰۰۷ ثبت شده که متعلق به «ت ژ و» قطار تندروی فرانسه است. این قطار در زمان خودش به سرعت ۵۷۵ کیلومتر در ساعت رسیده بود. در حال حاضر، پرسرعت‌ترین قطار «مَگ‌لِو» است. این قطار با نیروی الکترومغناطیسی حرکت می‌کند و توسط راه‌آهن ژاپن در مسیر غرب به مرکز توکیو راه‌اندازی شده است و می‌تواند با حداکثر سرعت ۶۰۳ کیلومتر در ساعت حرکت کند. قطارهای عادی هرگز به این سرعت نمی‌رسند، چون در مدار ریل حرکت می‌کنند، اما مَگ‌لِو نیازی به چرخ ندارد و هنگام حرکت به‌طور شناور در هوا و در فاصله کمی از ریل قرار می‌گیرد و از آنجاکه تنها با هوا اصطکاک دارد، می‌تواند با سرعت فوق‌العاده زیاد حرکت کند. درواقع این قطار اصلا با ریل اصطکاک ندارد!

۴-سریع‌ترین هواپیمای جهان: اغلب هواپیماهای پرسرعت مسافربر نیستند. از بین طیاره‌های غیرمسافربری سریع‌ترین هواپیمای سرنشین‌دار دنیا موشک-هواپیمای اَبَرصوت پژوهشی «نورث امریکن ایکس-۱۵» با سرعت ۷۲۷۰ کیلومتر بر ساعت است که توسط ناسا و نیروی هوایی ایالات متحده آمریکا ساخته شده است. ایکس-۱۵ در دوره‌ای تقریبا ده ساله در پرواز بود، یعنی بین سال ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۸ میلادی! و در میان هواپیماهای مسافربری، بوئینگ ۷۴۷ با اختلاف بسیار زیاد بقیه رقبا را از میدان به در می‌کند! این هواپیما دومین هواپیمای بزرگ دنیاست با سرعتی تقریبا معادل ۹۲ درصد از سرعت صوت! اما چون سوخت زیاد مصرف می‌کند، معمولا به ندرت پروازی با آن صورت می‌گیرد.

۵-سریع‌ترین قایق جهان: «کن واربی» نام قایقی موتوری و استرالیایی است که در نهم می ۱۹۷۸ ساخته شد و با سرعت ۵۱۱ کیلومتر در ساعت رکورد نخستین و پرسرعت ترین قایق موتوری دنیا را از آن خودش کرد. کن و اربی نمونه‌ای برای استفاده نبود و شاید بتوان آن را مدلی آزمایشگاهی به حساب آورد. در نمونه‌های قابل استفاده برای عموم قایق «کِلوار» با سرعت بیش از ۱۶۱ کیلومتر در ساعت دسامبر ۲۰۰۶ در انگلستان رونمایی شد و فعلا عنوان «سریع‌ترین» را از آن خود کرده است. ▣

برگردان از thefactsite – مترجم: فاطمه کرمی

North American X-15- سریعترین هواپیمای جهان

ماضی نه چندان بعید

نود سال پیش در چنین روزی، برابر سیزدهم مرداد ۱۳۰۹ خورشیدی، آیت‌الله سیستانی با نام کامل **آیت‌الله سیدعلی‌حسینی‌سیستانی**، فقیه عالیقدر شیعه در شهر مشهد به دنیا آمد. خاندان آیت‌الله سیستانی از سادات حسینی به شمار می‌روند که در عهد صفویه در سیستان می‌زیستند. پس از اشغال عراق توسط ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۲ میلادی، نقش بی‌بدیل آیت‌الله سیستانی در جهت تضمین حفظ تمامیت ارضی و امنیت کشور بیش از پیش رخ نمود تا جایی که برای مدت‌ها در صدر اخبار رسانه‌ای قرار گرفت. در کتاب‌های «دیدگاه‌های سیاسی-اجتماعی آیت‌الله سیستانی در مسائل عراق» و «ناگفته‌هایی از سفر درمانی آیت‌الله سیستانی و بحران نجف» گوشه‌هایی از این نقش‌آفرینی تأثیرگذار به رشته تحریر درآمده است. در پی ظهور داعش، سقوط موصل و پیشروی نیروهای تکفیری به سمت شهرهای مهمی چون بغداد و کربلا، آیت‌الله سیستانی فتوای جهاد صادر کرد و از شیعیان خواست سلاح بردارند و با پیکارجویان سلفی به مبارزه برخیزند. نقشی که این فتوا در تشکیل نیروهای بسیج مردمی و تسهیل اخراج داعش از عراق داشت، بر هیچ‌کس پوشیده نیست. ▣

معما

الماس سیاه برلین ۱۹۳۶

هشتادوچهار سال پیش در چنین روزی، برابر سوم آگوست ۱۹۳۶ میلادی، جسی اوونز، دونده رنگین‌پوست آمریکایی قبل از همه خط پایان را پشت سر گذاشت و مدال طلای دوی ۱۰۰ متر المپیک برلین را از آن خود کرد. این آغاز تاریخ‌سازی اوونز در المپیک برلین بود، زیرا او در ادامه موفق شد طلای مسابقات دوی ۲۰۰ متر، ۴ در ۱۰۰ متر و پرش طول را نیز بر گردن بیاویزد. کسب چهار مدال طلا از سوی یک سیاه‌پوست آن هم در مسابقاتی که برگزارکنندگان آن یعنی دولت آلمان نازی مشهور به نژادپرستی و طرفداری از مرام نژاد برتر بودند، جالب‌ترین واقعه المپیک برلین باید قلمداد شود. هر چند خود اوونز برخلاف رسانه‌ها که دامن‌زدن به این موضوع را در صدر اخبار مربوط به المپیک ۱۹۳۶ قرار داده بودند، آنقدرها داستان را جدی نگرفته بود و حتی بعدها از احترامی که آدولف هیتلر به او گذاشته بود، اینچنین سخن به میان آورد: «بعد از کسب عنوان قهرمانی المپیک، هیتلر عکس یادبود کابینه‌اش را با امضایی از خودش تقدیم من کرد، اما رئیس‌جمهوری آمریکا حتی یک تلگرام نزد. پس از همه این ماجراها، وقتی به کشور خودم برگشتم باز حق نداشتم در قسمت جلوی اتوبوس سوار شوم، چرا؟ چون یک سیاه بودم.» ▣

آغاز ماجراجویی بزرگ

پانصدوبیست‌وهشت سال پیش در چنین روزی، برابر سوم آگوست ۱۴۹۲ میلادی، کریستف کلمب سفر بزرگ خود را که منجر به کشف قاره آمریکا شد، آغاز کرد. فکر این ماجراجویی طی دورانی که دعوا بر سر گرد یا مسطح بودن زمین داغ بود، در سر این سیاح ایتالیایی افتاد. او که به تازگی دهه چهارم از عمر خود را آغاز کرده بود، مسأله را برای خود چنین حلاجی کرد که اگر زمین به واقع گرد باشد، پس اگر به سمت غرب برویم، طبیعتا باید از هندوستان سردربیاوریم! کلمب با این فرضیه طمع دربار اسپانیا برای دست‌اندازی به هند را برانگیخت و نهایتا سوار بر کشتی‌هایی که پادشاه اسپانیا در اختیارش گذاشته بود، راه غرب را در پیش گرفت. کلمب و همراهان او پس از رسیدن به خشکی هیچ درکی از کشف بزرگ خود نداشتند و تصورشان این بود که پا به خاک سرزمین هند گذاشته‌اند. کلمب ساکنان رنگین‌پوست قاره جدید را براساس تصور اولیه و اشتباه خود Indian یا همان «هندی» نامید و باعث شد همین اسم روی بومیان قاره جدید یعنی «سرخ‌پوستان» باقی بماند. اسناد و شواهد تاریخی حکایت از آن دارند که بسیاری از بومیان قاره آمریکا طی درگیری با این تازه‌واردها جان خود را از دست دادند. ▣

جدول

شماره ۲۰۳۳

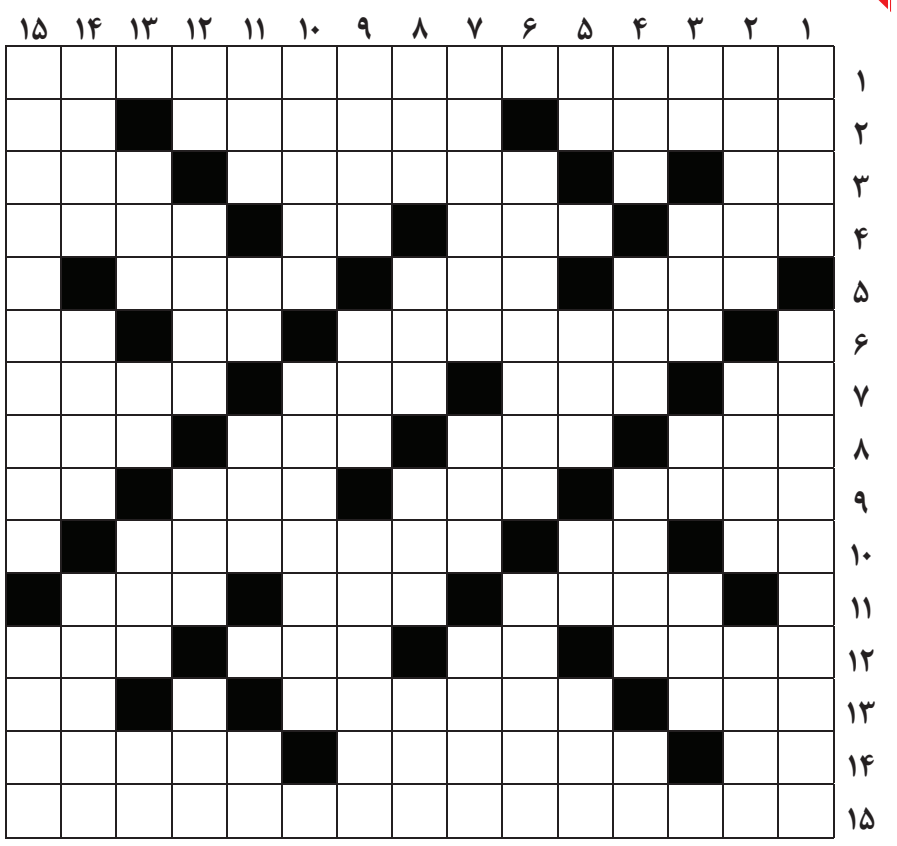

افقی| ۱. حماسه‌سرای بزرگ ایران و ستاره درخشنده آسمان ادب فارسی ۲- تندرو- کشور معابد- صدمه ۳. پزشکی- سوسیس بلند- خاخام ۴. دوراندیشی- حصه؛ بهره- سخن سربسته- دگمه لباس ۵- قرآن تاریخی سنندج- مربی ورزشی- مشهور ۶- رهبر حزب کمونیست روسیه- مشک آب- سرکه ۷. حرف انتخاب- مظهر عدالت- جد- سبیل ۸. انتها- سحر باران مغولان- نگهبان کودک- اهل مزاح ۹- افسار- پول- مفصل- موجود نامریی ۱۰. تلخ- وجه مشترک دشوار و دشمنی- همسایه کلمبیا و برزیل ۱۱. برادر شیرازی- واحد پول عهد ساسانیان- بخشش ۱۲- لامپ الکترونیکی دو قطبی- موی مجعد- دانشگاهی در آمریکا- توانایی مالی ۱۳. سرنخ معدن- رئیس‌جمهوری فرانسه- کدو تنبل ۱۴- نه ته پیاز نه سر پیاز- ورزشگاه تیم والنسیای اسپانیا- بیماری کلیوی ۱۵. حرص و آز را کنار نهادن

عمودی| ۱. بستر رود- قهرمان لالیگای اسپانیا ۲. سیخ کباب- پاره آتش- واحد نظامی ۳. دوستی- میلیون در صنعت برق- علامت مفعول- جبل ۴- ابر سرشانه- گزیدن مار- از نوشت‌افزار- بنده و شما ۵- نت میانی- کیسه وسایل خیاطی- تردید- داخل کتاب ۶. از شهرهای ژاپن- میانه‌ها ۷- الکل- بدگویی‌کردن- آنفلوآنزا ۸. خوابیدن- پرجمعیت‌ترین کشور دنیا- جگرخوار بنی امیه- نمو کردن ۹. وسط انگلیسی- رود رنگی- دریاچه ارومیه ۱۰. قلاب‌سنگ- پروتیین موجود در سفیده تخم‌مرغ ۱۱. لون- صوت درد- گوارا- پسوند خوراک ۱۲. وحش- ناز و کرشمه- سطل آب- حیوان آزمایشگاهی ۱۳- فلز چهره- غذای نذری- غزال- همسایه تهران ۱۴. سلف- فیلم ابراهیم حاتمی‌کیا- فرکانس ۱۵- اثری از فرانسواز ساگان- سرشته‌شده
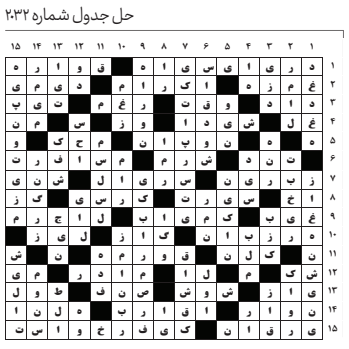
حل جدول شماره ۲۰۳۲